

2. BÖLÜM

SİNEMADA AYDINLATMA ve AYDINLATMA TEKNİKLERİ

Nazım ANKARALIGİL¹

Giriş

Işık, tüm görsel sanatların temelidir. Işığın olmadığı bir dünya tasavvur edilemeyeceği gibi herhangi bir görsel sanatın ışık olmaksızın var olması da tasavvur edilemez. Bir sanat eserine anlam yüklemek amacıyla bilinçli bir şekilde ışığı kullanarak gerçekleştirilen aydınlatma, sinema sanatı ortaya çıkmadan çok önce gösteri sanatları ve resim sanatında kendini göstermiştir. Tiyatro, opera gibi sahne sanatlarında aydınlatmanın kullanılması çok eski tarihlere dayanmaktadır; ancak 19. Yüzyıl sonlarına kadar yalnızca doğal ışık kaynakları ile aydınlatma yapılabilmesi, kontrollü bir aydınlatma tekniğinin gelişmesi için yeterli imkânı sunmamıştır. Sinema dilinin önemli bir unsuru olan ışık ile anlam oluşturma, estetik anlayışını ve kültürel mirasını resim sanatından almıştır.

Resim sanatını ışık ve aydınlatma konusunda özel kılan şey, ressamın tuval üzerindeki tam hâkimiyetidir. Sahne sanatçılarının doğal ışık kaynaklarını ve yetersiz teknik malzemeyi kullanarak aydınlatma yapma zorunluklarının aksine, ressamlar ışık ve renk değerlerini istedikleri gibi ayarlayabilme özgürlüğüne sahiptirler. Uzun süren hesaplamalar ve denemeler yapmak için ye-

¹ Doç. Dr., İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Medya ve İletişim Bölümü, nazim.ankaraligil@ikcu.edu.tr

ları, bilimsel açıklamalarını öğrenmeleri, uygulamaları en basit aydınlatma yöntemlerinden başlayarak gerçekleştirilmeleri ve yeni dijital teknolojiler ile bu birikimi harmanlayarak bir senteze ulaşmaları çok daha başarılı ve takdire şayan eserlerin ortaya çıkmasına yol açacaktır.

Kaynakça

- Altunay, D. (2009). Işık ve Renk. D. Altunay (Ed.). *Görsel Estetik* içinde (96-116). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları No:1974.
- Ankaraligil, N. (2015). *Çözümleme ve Örneklerle Sinemada Görüntü Düzenleme*. Konya: Literatürk Yayınları.
- Arri. (2020). *Lighting*. Erişim Tarihi: 21.01.2020. <https://www.arri.com/en/lighting/>
- Avellan, E. (Yapımcı), Miller, F. (Senarist), Miller, F.; Rodriguez, R. (Yönetmen). (2005). *Sin City*. ABD: Lions Gate Films.
- Barnwell, J. (2011). *Film Yapımının Temelleri*. G. Altıntaş (Çev.). İstanbul: Literatür Yayınları.
- Benjamin, B. (2019). *Lighting a Set with Stephen H. Burum*, ASC. Erişim Tarihi: 4.1.2020. <https://ascmag.com/articles/lighting-a-set>
- Brown, B. (2008). *Sinematografi Kuram ve Uygulama* (2. Baskı). S. Taylaner (Çev.). İstanbul: Hil Yayınları.
- Bordwell, D. ve Thompson, K. (2012). *Film Sanatı* (2. Baskı). E. Yılmaz, E.S. Onat (Çev.). Ankara: De Ki Basım Yayım.
- Brown, B. (2017). *Sinema ve Videoda Işıklandırma* (2. Baskı). S. Taylaner (Çev.). İstanbul: Hil Yayınları.
- Dropality. (2016). *Matching Lights' Color Temperature to Your Home*. Erişim Tarihi: 16.12.2019. <https://medium.com/@Dropality/matching-lights-color-temperature-to-your-home-8ee80cc79474>
- Follows, S. (2017). *When and How the Film Business Went Digital*. Erişim Tarihi: 02.01.2020. <https://stephenfollows.com/film-business-became-digital/>
- Grill, T., Scanion M. (2003). *Fotoğrafta Kompozisyon*. (N. Sipahi, Çev.). İstanbul: Homer Kitabevi.
- Goodridge, M. ve Grierson, T. (2014). *Sinematografi Görüntü Yönetmenliği*. (M. Yalçın, Çev.). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Hendler, D. (ty). *Professional Video Lighting for \$0 – Quick and Easy in 5 Steps*. Erişim Tarihi: 21.01.2020.
- Kino Flo. (2020). *Kino Flo Lighting Systems*. Erişim Tarihi: 21.01.2020. <https://www.kinoflo.com/index.htm>

- Millerson, G. (2007). *Sinema ve Televizyon İçin Aydınlatma Tekniği*. S. Taylaner (Çev.). Eskişehir: Es Yayınları.
- Schenk, S. ve Long, B. (2012). *The Digital Filmmaking Handbook* (4. Baskı). ABD: Course Technology.
- Scott, M. (2019). *Stormy Nights (During The Day)*. Erişim Tarihi: 4.1.2020. <http://mattscottvisuals.com/lighting/>
- Ward, C. (2015). *How Low-Key Lighting Can Instantly Make Your Film Dramatic*. Erişim Tarihi: 05.01.2020. <https://www.premiumbeat.com/blog/how-low-key-lighting-can-instantly-make-your-film-dramatic/>
- Wheeler, P. (2010). *Uygulamalı Sinematografi*. S. Taylaner (Çev.) İstanbul: Es Yayınları.
- Wikimedia, (2019). *Wright of Derby, The Orrery*. Erişim Tarihi: 15.01.2020. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wright_of_Derby,_The_Orrery.jpg
- Wikimedia, (2015). *Elektromanyetik Spektrum*. Erişim Tarihi: 15.01.2020. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:EM_spectrum.svg
- Worthington, C. (2009). *Yapım*. G. Onaran (Çev.). İstanbul: Literatür Kitabevi.
- Vardar, B. (2012). *Sinema ve Televizyon Görüntüsünün Temel Öğeleri*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Tal, G. (2012). *White Balance: Neutral is not Always Natural*. Erişim Tarihi: 14.12.2019. <https://www.bhphotovideo.com/explora/content/white-balance-neutral-not-always-natural>